

Postoje dakle sledeći ozbiljniji „osnovi podozrenja“ protiv kneza Iljka kao istoriske ličnosti: a) Ime potpuno nepoznato u srednjevekovnim izvozima; b) Hronološko poklapanje vremena u koje se on stavlja sa vladavinom kneza Domagoja, uklanjano hipotezama; c) „Recenzija B“ male hronike ne potiče iz pera dužda Andrije Dandola; d) Sam Dandolo u Analima, svom glavnom delu, ne spominje kneza Iljka; e) Ivan Đakon, najstariji i najopširniji izvor za napad Slovena na istarske gradove, ne zna ništa o Iljku; a A. Dandolo je za odnose Venecije prema Slovenima imao njega pred sobom; f) Mogućnost da se Illico „recenzije A“ male hronike A. Dandola svede na običan adverb *illico*, čime se uklanjaju protivurečnosti između tekstova koji nesumnjivo potiču od A. Dandola. Konačna odluka o tome da li je knez Iljko „fantom-čovek“ — kako bi rekao Ilarion Ruvarac —, koga treba brisati iz spiska hrvatskih vladara IX stoleća, ne može se ipak još doneti. Potrebno je raščistiti još izvesne stvari, pre svega pregledati sve rukopise „recenzija A i B“ i utvrditi nesumnjivo njihov uzajamni odnos. Dotle mora Iljko ostati sub iudice.

*

Pošto je već rukopis bio predat uredništvu JIČ-a, naišli smo u novom izdanju Muratorija na jednu napomenu izdavača dela „Le vite dei dogi“ od Marina Sanuda, koja skoro potpuno uklanja naše rezerve učinjene zbog nepoznavanja rukopisa „male hronike“ Andrije Dandola. Sanudo je na osnovu nje u opisu života dužda Ūrsa Parteciaka uneo i sledeće: „Ancora, el ditto — dužd — andoe contra Illico principe di Schiavonia et have victoria, et volendo far paxe, ditto principe li convene render tutta la spexa fata in l'armada“.²⁰⁾ Giovanni Monticolo je pratio ovaj tekst sledećom beleškom: „La notizia deriva con errata interpretazione dell' avverbio „illico“ dalla cronaca breve di Andrea Dandolo²¹⁾ (Cod. Barberini XXXII, 125 a cc. 15 B e 16A) donde è passata nel „Chron. Marc. Lat. X, 137“ a c. 13 A e da questa nel „Chron. lust“.²²⁾ a c. 27 B; in altra forma e modo è data dal Trevisan²³⁾ (c. 27 A). La notizia è data

²⁰⁾ *Rerum Italicarum Scriptores*. Racolta degli storici italiani dal cinquecento al millecinquecento ordinata da L. A. Muratori (1900) XXII, parte IV 119.

²¹⁾ O rukopisima „male hronike“ A. Dandola sr. Simonsfeld o. c. 39 idd.

²²⁾ *Chronicon Iustiniani*, napisana za vlade dužda G. Dolfina (1356—1361). Kretschmayr o. c. II 539.

²³⁾ Prvobitni deo dopire do 1367 godine; pripisuje se Nikoli Trevisanu (+ 1369). Kretschmayr o. c. II 540.